

No més drets sense devers.
 No més devers sense drets.
 Els drets individuals són imprescriptibles. Legislacions é ingarantibles. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comensa la llibertat ajena. És licit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • La caritat, qu'enalteix al qui la fa humiliant al qui la reb, té d'esser substituïda per la solidaritat, qu'agermana y nivella als que la practican. • Mentres el món no es compongui de vers lliures, iguals y intel·ligents, no pod haverhi pau entre la rassa humana.

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense atenuanis de cap mena. • La TRAMONTANA és altament moralista, tenint per base fonamental de la moralitat el respecte a totas las ideas y la germanor de totas els pobles. • La TRAMONTANA en política defensa sempre al més avançat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi el modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està afiliada a cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sens compromisos ni preocupacions de sectari.

La salut del poble és la suprema llei

La TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en ideas polítiques, religioses y d'economia social

El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya: 1 pesseta trimestre. — Estranger, 2
 Las suscripciones se pagan per anticipat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA

Peis pagos s'admeten libranças del Giro Mútuo, lletres de faci cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten libranças especials de periòdics.

PREUS DE VENDA

Número solt, 5 cèntims. — 30 exemplars, 1 pta.
 Surt 3 llem puntualment cada divendres

LA CAYGUDA DE LAS FULLAS

Las ventadas de motins y tremolinas qu'espantan, las fullas ja han arrencat d'aquest ans corpulent arbre.

Inundacions de miseria la soca tenen gratada, y al primer nou temporal ja may més podrà aixecarse.

Ja sé que voste detesta a la farsa e hipocresia; també sé que manifesteu sé un soldat de l'anarquia.

Sé que voste és partidari de l'emancipació humana, y se que d'algu el salari augmenta cada setmana.

Sé que vol que s'abolixi la força, paí o garrot; sé que vol que s'estableixi llibertat per tot y am tot.

Sé que vol destruhir els vicia y exterminar aixís molts mals; sé que vol treure els hospicis y que tots siguem iguals.

Sé que desitja y que vol que s'institueixi l'ordre; sé que vol que brilli el sol del progrés pur y seré.

Sé que va contra la llana y contra els reaccionaris, y contra del patir gana, y contra els estrafalaris: Que vol la fraternitat de tothom en general, que vol que vingui aviat la Revolució Social.

Sé que dia mal del govern y de las instituciones; sé que té... flet a l'ivern y a més de... nacionalism.

Y també sé que voste ve pintantnos la cigonya, que no té sentit ni té, que ni tant sola té vergonya.

Sé que voste és un malvat, un hipocrita y un vil, y que molts cops li ha guardat el cap la guàrdia civil.

Sé, en fi, que tot és mentida lo que voste vol fer creure. Per tal mentia, desseguida, la careta li vull treure.

Sé que voste és generós, molt caritatiu y honorat; que lo que deia el seu gov, ho diu... per caritat.

Sé que voste és molt contrari del burgès que a l'obrer explota, si no treu del proletari de sa sang l'última gota.

Deis hipocritas farsants qu'és enemig sé qu'ha dit, perquè com que n'hi han tanta, voste es crea quedar petit.

Sé qu'ha dit que v'encamina a l'anarquia, y no és cert, perquè am voste era doctrina, en llog de guanyarhi, hi pert.

Qu'augmenta, y no de boquilla, al jornal... am calderilla mentres li escura la plata.

Sé qu'el seu desitj de treure l'última pena es molt gran, perquè... el seu gust lora veure pena a un obrer a cada instant.

Sé que llibertat demana, però és llibertat per fer lo que li dongui la gana de la sang del pobre obrer.

Ha dit qu'els vicia detesta perquè portan perjudici, iquan voste té per gran festa emparafar en els vicia.

Ha dit... quanta hipocresia! qu'el sé iguals tots és sa norma, quan voste es canbarria, per ser diferent, de forma.

Sé que vol l'illustració de tots els desheredats, però priva l'incarió; fentlos fer treballs pesats.

Sé que'l progrés vol voste de tota l'humana rassa, com un religió que té, que, en llog d'avançar, s'atrasa.

En fi, sé molt més, qu'és calla, perquè ja ha dit prou ma boca. Així, doncs, ja sab, canalla, lo que de fer li pertoca.

No busqui fer engullimades que li poden costar mal, ni fassi tantas bocadets de Revolució Social.

Y si acés em té de creure y dir la veritat li quadra, a tothom ha de fer veure qu'és molt malvat y molt... lladre.

DOMINGO BARTONA

Dugas novas vistas en judici oral s'han senyalat en altres tantes causes de las qu'es segueixen contra el director d'aquet periòdic, a conseqüència de las denúncias que sobre nosaltros pesan.

La primera està senyalada pel dijous dia 12 d'Octubre pròxim, a las 10 del matí, y la segona pel dilluns dia 16 del mateix mes y a la propia hora de las deu del matí.

Las dugas vistas tenen de celebrarse devant del tribunal del Jurat, y esperem confiadament qu'aquesta vegada no donarà la casualitat de topar amb uns Jurats d'opinions carlistas y gent d'iglesia que, contra lo que tothom esperava, va clavarnos entre cap y coll un veredicte inquisitorial, fent que fossim nosaltros els primers condemnats, y fins avuy els únics, pel tribunal popular y per un *delicte* d'impremta.

La setmana entrant tornarem a avisar als nostros lectors els dias de las vistas, pera que puguin acudir a la Audiencia a presenciarias.

No han sigut tant sols las bombas de la Gran Via l'únic aconeixement de caràcter dinamiter qu'aquesta darrera setmana han causat dany a la causa de la classe obrera.

An el Centre obrer d'Estudis Socials, societat ja constituïda conforme a llei, però qu'encara no s'havia inaugurat, va presentarse el dijous de la setmana passada el jutjat de guardia pera recullir algun número atrassat del periòdic *El Productor*, y no trobantlo de bonas a primeres, per no ser allí l'administració del citat colega, comensaren a buscar ajudats del conserje, topantse a lo millor y quan menos s'ho pensaven, umb un petardo carregat y metxa posada en un armari del que cert individu en tenia la clau y únicament ell podia saber lo qu'hi havia dintre.

L'estupecció del conserje fou tanta, qu'ell demostrà clarament al jutjat la seva innocencia, no decretantse la seva detenció.

La policia va fer varias detencions am motiu d'aquesta *troballa* extranya, mes com el meteix jutjat havia aquesta vegada presenciat el descubrimient y fese càrreg de l'abus indigne qu'un sol individu havia fet del conserje y del Centre d'Estudis Socials, va posar en llibertat a tothom, cosa inusitada tractantse de petardos, decretant tant sols la busca y captura del culpable, que sembla que fins ara encara no ha pogut caure a mans de la justicia.

Si en tantes las qüestions de petardos es sapigués obrar am la justicia qu'el jutjat ha obrat aquesta vegada, no hi hauria may temor de qu'els obrers honorats y els anarquistas anti-dinamiters tinguessin de teme res per las barrabassadas y las ximpleries d'algu que té més el cervell malalt que cap altra cosa.

La premsa diària local rastrea y adolona ha estas aquestos dias en las sevas glorias am motiu de l'atentat contra el general Martínez Campos, cremant encens fins al ridicul en favor del poderós y llençant diatribas fins a l'insult contra l'Infeis.

Quan serà que la premsa serà lo suficientment illustrada é independent pera no caure en semblants baixeses que no fan més que ridiculisar lo qu'es proposan enlitr?

La gent qu'es permet espantarse y horrorizarse per atentats com els del diumenge, però que no es donan cap mal de cap ni es posan cap pedra al fetge pera procurar evitar la miseria qu'engendra desesperacions y bojerias com las que poden portar un individu a tals extrems, creyentse que tot al món té d'arreglarse am càstigs y repressions, demanan al govern novas lleys contra els autors de tals atentats, a fi de qu'és castiguin més.

Y si als Codigs d'avuy, tant al penal ordinari com al de justicia militar, portan senyalada pena de mort, què volen aquets nous Dracons de l'edat moderna? y volen podser restablir l'Inquisició y matar cremant de viu en viu ó per medi d'horrorosos tormentos?

Llavors parlin clar, no siguin hipocritas, y tothom sabrà a què atenenre.

Que sempre es molt més noble la franquesa que l'hipocresia.

El Diluvio del dimars d'aquesta setmana ha tingut un rasgo d'indpendencia que l'honra am motiu dels successos de diumenge, separantse per complet de la corrent d'adulació y rastreisme qu'ha caracterisat a molts dels seus companys en la premsa.

Un capitá d'artilleria dels que per lo vist li deu agradar molt representar el paper de *faccesor de entueros*, ficantse allà ahont no el demanavan, va escriure una carta al director del citat diari, dibhentli que «si s'havia oblidat de protestar del cobart y del atentat del diumenge, qu'era precis confessar qu'havia tingut

un oblit lamentable; però que si aquella actitud era premeditada, li deya, tal conducta meretixa de tota persona honrada el dictat de miserable y cobarda, com desde luego del comunicant li meretixia.»

Y El Diluvio no va mossegarse els llavis, contentant en resum al seu contrincant que «si al succehir lo de Sant Sebastiá y lo de Montblanc va tenir que reprimir, si us plau per forsa, l'indignació que sentia per algu d'allà sobradament poderós y causant d'aquelles desgracias, natural era, per esperit de justicia, reprimir també ara voluntariament l'indignació que pogues sentir per algu d'aquí, sobradament humil y causant també d'altras desgracias. Que si l'oficial espanyol s'indignava y censurava tant els assassins de Barcelona, natural era que fes lo meteix, sinó volia pecar d'injust, amb els d'altros punts, fos qu'hi fos qu'els ocasions.»

No sabem, ni ens importa, què deuria pensar d'aquesta contesta l'oficial d'artilleria que va anar a importar a *El Diluvio*; però ens sembla que molt deuria meditar sobre els inconvenients que té el ficarse un home allà ahont no el demanan ni li toca, y molt mes encare, si és amb intencions d'adular al poderós ó fer llenya d'un arbre caygut.

De Madrid s'ha ordenat qu'és fassi una estadística dels processos seguits contra anarquistas a tota Espanya, estat de las diligencias, situació de processos y delictes pels quals están subjectes a procediment.

Y tot aixó, segons es conta, pel sol objecte d'empendre una persecució contra la propaganda de las ideas anarquistas.

Es lo que s'en diu agafar el rave per las fulles.

Precisament quan el dinamiterisme no pod ser fill més que del desconeixement de las bombas d'aquestas ideas, el voler matar la propaganda científica y racional d'ellas no és fer altra cosa que donar la rahó als dinamiters, y pretenir enlayrarlos a la categoria de mártirs, quan am la difusió de las ideas no passarian del estat de malalts de l'enteniment.

¿Sab quina estadística li convidria fer al govern? La dels anarquistas conscients é ilustrats qu'abominan del dinamiterisme y consideran als dinamiters com la calamitat més grossa qu'ha caygut demunt de las sevas ideas.

Aquesta estadística si que li seria profitosa. Y el convenceria de l'injusticia am que procedeix volent involucrar un parti y unas ideas de progrés amb actes d'individuos inconscients enamorats del salvatisme y de las tradicions bárbaras.

Aquí va, copiat sense comentaris, lo qu'han dit variis periòdics locals sobre els movils que van induhir a l'autor de l'atentat del diumenge a realisar aquell fet:

«Dices, ignoramos con qué fundamento, que el atentado, Pascual Pallás, se confesó sin el menor reparo, aunque se mostró petulancia, autor unico del hecho horrible que nos ocupa. Segun una versión, de la cual no podemos garantizar las extremos, Pallás, después de declarar anarquico-comunista, dijo que habia sido su intención matar al general Martínez Campos, pero estimaba que su venida a Cataluña significaba un desafío al pueblo catalán, desafío que él, como catalán, habia aceptado y repellido la acción como estimaba ser merecida.»

Añadido que hace tiempo abrigaba tal propósito, y al efecto en la revista anterior se situó en la calle de las Cortes, no pudiendo realizar su intento por la mucha aglomeración.

Entonces retiróse y escondió las bombas en una cueva de la montaña de Montjuich, junto con otras que allí guarda. Ayer fué por dos de ellas, escondidas en la cueva, y se dirigió a la Gran-Via, donde consumó el hecho.

Segun esta referencia, el Pallás declaró que acercándose al general tiró la primera bomba, y, humillando la cabeza por movimiento instintivo, tiró la segunda, que fué a dar a los miembros pies del general. Consumó el hecho, y al ver el efecto causado, no pudo reprimir un movimiento de entusiasmo, y, tirando la bomba al aire, dió un viva a la anarquía, en cuyo instante le prendieron.

Asegúrase, además, que manifestó, que no tenía complicés, que el acto lo habia realizado por impulso propio, no obligado ni imbuido por colectividad alguna; pues él, como anarquico-comunista, no pertenece a sociedad alguna, cosa que considera demeritante para su dignidad. Terminó diciendo que era inútil que le hicieran preguntas de ninguna clase, pues ni tenía que añadir ni queria decir más.»

La huelga de Caldas de Montbuy, qu'está reduhida al paro d'una fàbrica, com ja vam dir la setmana passada, continúa am fermesa del meteix modo per part dels treballadors, ha-

veutse recullit la darrera setmana, per socorro dels hueiguitas, la cantitat de 450 50 pessetas.

ESPECTACLES

CONCERTS D'EUTERPE EN EL TIVOLI

El darrer diumenge va celebrar-se el nové i últim de la temporada, a benefici del mestre Goula, executantse el programa següent: L'Omnia, El Cap, Els Guitarrers, El meu petit cor, El Cantor del Poble, Himne a Reus, Intermedi per orquestra (del beneficiat), Serenata espagnola, Els Niquets de Vall, simfonia del Miquel i la Cantata dedicada a l'emperador de Rússia, del mestre Goula pare, autor de La Fraternitat (II). Aquesta cantata és a dos corsos, orquestra i banda. Com se veu, el programa era escollit, per més que quasi la totalitat de les peces qu'el componien s'havien executat en anteriors concerts.

Resum de la temporada

En general, els concerts han anat més bé que l'any passat en quant a execució. Cal fer particular menció de la banda de la Casa de Caritat, que millora de dia en dia. Seria precis qu'es reorganís el cor, perquè are està bastant desnivellat de veus. Si aixís se fes, i contant am la bona direcció del mestre Goula, no dubtem que la vinent temporada seria millor que la fúndida. Lo qu dubtem és tenir molt cuidadament l'admissió de composicions corals noves, a fi de no donarse el cas de aquest any, durant la qual sols s'han estrenat barrocies. També podrian cantar l'any vinent alguna de les moltes i magníficas cançons populars que tenim a Catalunya, arreglantia y armoniantia, com se suposa, pera coros. No dubtem qu'obtidria un éxit. Una recomanació als coristes: quan canten composicions catalanes, han de recordar que són catalans d'aquí y que deuen cantar en català del que parlan: actualment no ho sembla aixís, perquè cantan com si fossin de Lleida. Valdría la pena de qu'és corregissin d'aquí vicí.

Desitjant forsa prosperitat a la societat Euterpe, es despedís fins a l'any que ve

FILARMÒNIC

PREGUNTA

(AL NEU ANIG JAURE MÍD)

«Sabrias dirme, amic meu, que passa en nostra nació? De qu'es queixan las provincias? Per què hi han tants sabalots? Sembla que la nostra Espanya siga un agregat de boigs, y francament no me explico qui té la culpa d'aixó. Aquí repartixen tirsos; allà, molts cops de bastó; més amunt, castanyas seccas; més avall, molts mastegots. L'altre dia un aristocrata, parlant de la situació, exclamava que la plebe, és indigna de está al món. Un burgès que l'escoltava, infantse pitjor qu'un bot, digué:—Haurian d'estar plenas d'arquistas las presons. —Convé apretar bé l'argolla, com feya l'Inquisició.— Aquest era un capella y com no té entranyas ni cor. Y com cada cual ho explica respecte sa posició, la teva opinió et demano, si és qu'em vols fer aquest favor.

Esperant, doncs, ta contesta, se t'oferex de tot cor el teu amic que t'aprecia,

T. P. (4) ESGARON

Un municipal, varios policia y algun guardia civil es disputan l'exclusiva d'haver obtingut l'alta honra d'agafar a l'autor de l'atentat de diumenge.

Això ens recorda aquell episodi de la batalla que va librarse pels carrers de Madrid el 22 de Juny del 66, en la qual havent caygut el cavall del general Pierrad, que manava els sublevats, quan va venir la gloriosa Setembrina van presentàrseli més de cent individus dihentli que l'havien ajudat a aixecar.

Y el general s'havia aixecat ell tot sol.

Ni més ni menos que diumenge va fersé am la detenció de Pallás.

Entre la multitud de tonterias que s'han dit am motiu de l'atentat del carrer de la Gran Via mereix citarse la de l'arcalde de Cambrils, poble ahont va naixé l'infelis autor del fet de diumenge, quin arcalde protesta, no ja del acte que tant de soroll ha mogut, sinó de que el seu autor hagi nascut en aquell poble, fent constar que va ser incidentalment per trobarse allí la seva mare quan va parir-lo, y demana qu'es fassi públic lo qu explica en obsequi al bon nom d'aquell vehinat.

En tractanse d'adular als poderosos, no sembla sino que tothom s'hagi begut l'enteneniment. D'ahont ha tret l'arcalde de Cambrils la peregrina teoria de que no ja l'autor d'un delicté politic am circumstancias especials, sino fins el dels més abominables y monstruosos fets de delictes comuns, reporten cap taca a cap població pel sol fet d'haverhi nascut?

Quantas ridiculesas posa de manifest el desitj d'adular als poderosos per l'afany de posarse una miqueta de relleu!

Va morir-se un home vehí d'Arenys a Canet de Mar, y, am tot y que ja havia confessat y combregat a temps pera tenir guanyada la glòria del cel, el rector del poble ahont va morir no va volerli donar sepultura sagrada perquè... tenia una querida.

Are digueume, apreciats germans en Jesucrist y lectors meus: Si aixó fes l'Esglesia am tots els rics que tenen queridas... ¿quants funerals suntuosos es cobriarian?

Aquells dels nostros lectors que vulgan tenenir en la memoria lo més principal de l'atentat de diumenge, li donem a llegir els següents retalls de El Noticiero:

Desfiló la primera brigada, compuesta de las tropas que ayer enumeramos. Apenas habia acabado de pasar la cabeza de la segunda, un hombre, joven, con blusa azul y boina atravesó el paseo por frente al grupo formado por los generales y en dirección a éstos. Apenas hubo llegado, a pocos pasos del general arrojó dos objetos voluminosos que al caer al suelo explotaron con estruendo, levantando una llamarada seguida de gran humareda.

El gran número de espectadores que asistia a la revista vió que el general Martínez Campos, que presenciaba el desfile, calase del caballo, siendo recogido por sus ayudantes de campo señores Moreno y del Busto y por otros jefes y oficiales que se hallaban a su lado, trasladándolo a un coche particular que se hallaba allí cerca.

Recogido el general Martínez Campos al ser herido, fué acompañado en carruaje por su ayudante de campo señor Moreno a la casa de Socorro de la calle de Poniente, en donde no quiso bajar, prefiriendo seguir a su palacio, con objeto de tranquilizar a su familia, que se hallaba en el templo de la Merced oyendo los divinos oficios.

Inútil es decir el sobresalto que experimentarían la digna señora del general y sus hijos al tener noticia de lo ocurrido.

Retiróse el general a sus habitaciones, acostándose en una sencilla cama de Viena, siendo reconocido por el médico de artillería señor Saldaña, quien, junto con los doctores don Estanislao Andreu y don Cristóbal Parellada, que se presentaron en los primeros momentos, le practicaron la primera cura y le vendaron la herida, leve por fortuna.

Esta recibió el general en el muslo derecho. Los médicos la califican de contusa, creyendo que no tardará en cicatrizarse.

En el despacho de ayudantes de la capitania general, se ha colocado esta tarde el siguiente parte: «El excelentísimo señor capitán general ha sufrido una pequeña contusión y se encuentra relativamente bien.»

Sols tenim que dir qu'ens alegrem de que no hagi estat res la ferida del general, com ens alegrariam encare més de que no s'hagués produhit cap desgracia.

Un altro rasgo de com escriuen l'història els diaris aduladors.

Parla El Heraldo, de Madrid, y diu:

«En la revista militar verificada hoy en la Granvia de Barcelona, y en el momento del desfile, un individuo disparó dos tiros al general Martínez Campos, hirien-dole en su pierna.

Las personas más inmediatas acudieron en socorro del general; pero éste, con la mayor serenidad, siguió a caballo. El público prorumpió en aplausos y vivas.»

Els comentarís an aquestas estúpides mentidas resultarian per nosaltros sobradament perillousas, y, ademés, estem segurs de qu'el públic de Barcelona no las necessita.

AL VINTINOU DE SETEMBRE

¡Oh fetsa memorable, qu'en l'Història de las revolucions els fuis omplenas! ¡Dia de goig qu'el poble las caudenas! Qu'el lligavam trenca! ¡Gloria a tu, gloria! Et tindrem impres sempre a la memoria els sedents de justicia y libertat, esperant altra dia benaurat en qu'enfonzant del tot las tiranias, el poble senti am goig las armonias d'Igualtat, Libertat, Fraternitat.

LUCY MASS

CABORIAS

XARADAS

La prima és una vocal, un animal la segona, i tercera és un pronom; tot, carrer de Barcelona.

C. JULIA DE SARADELL

Prima inversa és mineral, una bestia és la segona, y et diré qu'el meu total es carrer de Barcelona.

PRINQUESSÓ

ROMBO

Substituir els punts per lletras de modo que, llegidas vertical y horizontalment, diguin: 1.ª ratlla, consonant; 2.ª ratlla, utensili per beure; 3.ª ratlla, prenda de vestir; 4.ª ratlla, nom d'home; 5.ª ratlla, part del cap de la dona; 6.ª ratlla, part d'auell; 7.ª ratlla, vocal.

Ms. EGON

GEROGLÍFIC

TITIT
TTT
T
N
DO
R

C. BARBERA Y CAROL

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL NÚMERO DERRER

Xarada: Sal-do-ni, Me-he-la. Tercer de sílabas: RA ZUR CA ZUR RA NO CA NO VAS. Logogrifo número: Sargento, Tárrega, Artesa, Serós. Sort. Arts, Os. N. Gerooglífic: Com més creus més mots.

Impremta de L'Avenc, Ronda Universitat, 4, Barcelona

Biblioteca de La Tramontana

Episodio dramático-social

JUSTO VIVES

por A. Lorenzo con el prólogo Literatura Obrerista de J. Llunas

La Ley y la Clase obrera

Guía-práctico para el ejercicio de los

DERECHOS INDIVIDUALES

consignados en las leyes de

Reunión, Asociación, Imprenta y Registro civil

Un tomo en 16.º de 256 páginas, esmerada impresión y encuadernado con cubierta a varios colores.

UNA PESETA

REGALO. — A los compradores de Barcelona se les regalará una lámina, mientras haya existencia de ellas, del célebre cuadro que representa a Colón ante el Concilio de Salamanca, publicado en las dos páginas centrales de nuestro número extraordinario en conmemoración del cuarto centenario del descubrimiento de América.

De venta en esta ciudad en el kiosco Tasso, Rambla de las Flores, frente a la calle del Hospital, en la librería de L'Arenç, Ronda de la Universidad, número 4, en la Sociedad La Luz, Ferlandina, 20, y en la Administración de este periódico.